

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иван Стоянов Димитров,
преподавател по бас китара в катедра “Поп и джаз изкуство”
към Вокален Факултет на
НМА „Проф. Панчо Владигеров”,
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,
за дисертационния труд на
Ли Сяодонг

**“Звукоизвличането на различни стилове музика
при изпълнението на саксофон”**

Докторант в катедра “Поп и джаз изкуство”,
към Вокален Факултет на
Национална Музикална Академия
“Проф. Панчо Владигеров” – София
с научен ръководител проф. д. изк. н. Мария Ганева
за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР”
научно направление
8.3. „Музикално и танцово изкуство“

1. Кратки биографични данни за докторанта

Ли Сяодонг е роден на 12 септември 1985 г. в град Жъджао, провинция Шандун, Китайска народна република. През 2006 – 2010 година изучава „Изпълнение на джаз саксофон” в Академията Дзингу на Тиендзинския педагогически университет, след което получава образователно-квалификационната степен бакалавър. От 2012 до 2015 г. е преподавател по саксофон в същият университет, където съвместно с преподавателската си дейност провежда оптимизацията на курсовете в учебния план и сътрудничи

за развитието на учебно-изследователската дейност на Академията. В периода 2015 – 2018 г. изучава специалност джаз саксофон в НМА „Проф. Панчо Владигеров” и придобива образователно-квалификационната степен магистър. Като студент в НМА е завеждащ отдела по литература и изкуство за китайските студенти, учещи в чужбина и член на съюза на китайските студенти в България. От 2018 г. е приет като докторант в НМА „Проф. Панчо Владигеров” по научна специалност „Музикознание и музикално изкуство”.

2. Общо описание на представените материали

Дисертационният труд е структуриран в **увод, шест глави, заключение, справка** за приносите на дисертационния труд, **творческа автобиография, публикации** по темата и библиография.

Изследването е в размер на **171**стр. и към текста са включени **27** фигури и **104** нотни примера.

Авторефератът има общ обем от **54** стр., като структурата и съдържанието му са в съответствие с дисертацията. Съдържа списък с **27** литературни източника.

3. Цели и задачи на дисертационния труд

Дисертацията представлява изследване с ясна приложна насоченост, като авторът на базата на своя натрупан опит и специализирани знания в България, би могъл да допринесе за обогатяването на музикалното изкуство в Китай. В същото време трудът представя китайската национална музика, което допринася за изучаването на китайската музика и култура в България.

предмет на дисертацията - проследяване историческото развитие на саксофона и овладяване спецификите на звукоизвличане в различните музикални жанрове;

целта на настоящия труд е да допринесе за това изпълнителите да усъвършенстват повече техническите си способности при изпълнение на произведения от различни музикални стилове.

В *Първа глава* на дисертационния труд в обем от **16** страници изследването е насочено към създаването и историческото развитие на саксофона, както и неговата специфика - изобретен като дървен духов инструмент притежаващ особеностите на меден духов инструмент. В тази глава е отделено специално внимание на постановъчните проблеми свързани със звукоизвличането при саксофона. Авторът разграничава два различни принципа на тоноизвличане:

- при изпълнение на **класическа** музика:

Очертани са основните похвати на тоноизвличане при началното обучение на духови инструменти с платък, като е направена съпоставка с тоноизвличането при кларинета. Авторът насочва вниманието ни към постановката на устата, касаеща челюстта, устните и мускулите на устната кухина при взаимодействието им с мундщука. Разгледани са основните принципи на дишането (чрез гръдната кухина, чрез коремната кухина и комбинираното дишане), които са основополагащи за правилната постановка на изпълнение при всички видове духови инструменти.

- при изпълнение на **джаз** музика:

Изследването на общите изпълнителски техники, които саксофонистите използват в класическата и джаз музиката, довежда до извода, че при изпълнение на джаз музика постановката на устата за разлика от класическото изпълнение е по-свободна и подходът е по-скоро либерален, което е и чарът на джаз музиката. В джаза изпълнителите обръщат повече внимание на колорита в хармоничните прогресии, концепцията за импровизация, монолитността на структурата и други елементи. Различните навици и идеи на изпълнителя също допринасят за различно звукоизвличане,

както и различната форма на устната кухина оказва пряко влияние на тембъра при звукоизвличането.

Във Втора глава на дисертационния труд в обем от **19** страници авторът се фокусира върху анализ на класически произведенията за саксофон през 19-ти век написани от композиторите по лична покана от Адолф Сакс (изобретателят на саксофона). Според Ли Сяодонг изучаването на подобни произведения спомага за овладяването начина на изпълнение и култивирането на правилната звукова концепция у саксофонистите. Направен е обстоен анализ на произведението „**Fantaisie sur un theme original**” от Жул Демерсма, което е едно от отличителните произведения за саксофон от 19-ти век. За спецификата и особеностите при изпълнение на това произведение докторантът прави следните собствени изводи:

- изучаването на тази оперна фантазия е важно за основната изпълнителска техника на начинаещите саксофонисти;
- за правилното овладяване на това музикално произведение, музикантът е необходимо да познава културата на тази опера;
- уменията за изпълнение на саксофон изискват комбинация от много фактори, като пълното и обективно познаване на развитието на музикалната история, естетическите концепции и промените в социалните модели.

Ли Сяодонг много изчерпателно анализира различните методи и техники на изпълнение в друго характерно произведение за саксофон - „**Variations sur un theme espagnole**” от Пол Агрикол Генин. Там докторантът прави следните изводи;

- в основата за постигането на прецизно изпълнение на това музикално произведение се посочва взаимозависимостта на отбелязаните термини за музикална експресия и знаците за интензивност поставени от композитора,

които спомагат за опознаване стила на испанската музика, носеща белега на богата емоционалост;

- култивирането на тези способности при изпълнение на класическите произведения играе положителна и важна роля за подобряване на бъдещата музикална грамотност на изпълнителите.

В Трета глава на дисертационния труд в обем от **59** страници са засегнати характеристиките на оригинални произведения от китайската народна музика при изпълнението на саксофон и влиянието им върху развитието на саксофона в Китай. Посредством изучаването им, изпълнителите могат по-добре да усетят и разберат уникалните технически възможности на саксофона и да оценят неговия красив тембър. Произведенията за саксофон в традиционен китайски стил са основен обект на изследване в настоящата глава. Анализирана е историята на създаването и творческите методи на оригиналните творби, като е направен анализ на характеристиките на оригиналните произведения за саксофон в този стил през 20-ти век и е разгледана в детайли „Китайска рапсодия No.3” (“Chinese Rhapsody No.3”) от Хуан Анлун.

В Четвърта глава на дисертационния труд в обем от **32** страници докторантът ни запознава с различните начини на артикулация и звукоизвличане при джаз изпълнението на саксофон и неговите особености. Представено е сравнение, обобщение и кратък анализ на приложението на джаз артикулацията в две джаз композиции: „**Star Eyes**” от Каннонбал Адерли и „**Confirmation**” от Чарли Паркър. Авторът защитава тезата, че изучаването на тези произведения спомага изпълнителя да опознае по-добре различните музикални форми, да усети културните характеристики на джаз епохата и да изгради известни способности за анализ на композицията, музикалната структура, ладовете и особеностите на акордовите прогресии.

Пета глава е в обем от **22** страници и в нея авторът изследва принципите на звукоизвличане на извънгрифови тонове при саксофона и дава практически насоки и упражнения за различни техники на пръстите при изпълнение на извънгрифовите тонове. Ли Сяодонг подкрепя тезата, че използването на извънгрифови тонове внася нови акценти в импровизацията, а техниката на изпълнение на извънгрифови тонове увеличава изразителността на изпълнението и осигурява силна техническа поддръжка на саксофона, която често е използвана от джаз музикантите.

В Шеста глава на дисертационния труд в обем от **13** страници се разискват проблемите в обучението по саксофон в Китай и се обобщава неговото разпространение и развитие, засегнат е периода когато саксофонът се превръща в специалност в Музикалната консерватория и е включен в материалите за официални изпити за западни музикални инструменти. В резултат на това обучението по саксофон в Китай претърпява качествена промяна - набляга се на задълбоченото изучаване на техниките, теориите и методите на преподаване, докато в миналото акцентът е бил поставян основно върху самото изпълнение.

Приноси и значимост надисертационния труд

Съгласен съм с посочените от автора приноси на дисертационния труд, като считам за приносен характер в настоящата дисертация представената стандартизация по отношение обобщаването на методите и техниките за изпълнение, използвани в различните стилове музика, която да бъде използвана от саксофонистите в професионалната им реализация и в педагогическата практика в Китай. Основания за положителната ми оценка дават и представените публикации на докторанта, които определям като съответстващи на проблематиката на дисертационния труд.

Заклучение:

Дисертационният труд на Ли Сяодонг е цялостно систематизирано музикологично изследване, което започва с анализиране на произведения от различни епохи, представя различни комбинации и специфични техники на изпълнение при саксофона в традиционните фолклорни произведения, класическия и джаз саксофона, съпоставяйки както техните прилики и разлики така и специфичните им особености.

Казаното до тук ми дава достатъчно основание да дам положителна оценка на дисертационният труд и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Ли Сяодонг научно образователната степен “ДОКТОР” в научно направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

/проф. д-р Иван Стоянов Димитров /

10. 01. 2022г.